Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

12 päivänä marraskuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Maatalous — Asetus (EY) N:o 73/2009 — 7 artiklan 1 kohta, 10 artiklan 1 kohta, 121 artikla ja 132 artiklan 2 kohta — Kyseisen asetuksen täytäntöönpanotoimet — Pätevyys EUT-sopimuksen, vuoden 2003 liittymisasiakirjan sekä syrjintäkiellon periaatteen, oikeusvarmuuden periaatteen, luottamuksensuojan periaatteen ja hyvän hallinnon periaatteen kannalta — Viljelijöille myönnettävien suorien tukien mukauttaminen — Määrien vähentäminen — Euroopan yhteisön, sellaisena kuin se oli 30.4.2004, jäsenvaltioissa ja yhteisöön 1.5.2004 liittyneissä jäsenvaltioissa sovellettava suorien tukien taso — Julkaisematta jättäminen ja perustelujen puuttuminen

Asiassa C-103/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) on esittänyt 10.2.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.3.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bronius Jakutis

ja

Kretingalės kooperatinė ŽŪB

vastaan

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

ja

Liettuan valtio,

Lietuvos Respublikos Vyriausybėn

ja

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijan

osallistuessa asian käsittelyyn

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Malenovský, M. Safjan (esittelevä tuomari), A. Prechal ja K. Jürimäe,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.2.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Bronius Jakutis ja Kretingalės kooperatinė ŽŪB, edustajinaan advokata E. Pranauskas, advokata J. Sviderskis ja advokata I. Vėgėlė,

— Liettuan hallitus, asiamiehinään D. Kriaučiūnas, K. Anužis, R. Makelis, A. Karbauskas ja K. Vainienė,

— Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään E. Karlsson ja J. Vaičiukaitė,

— Euroopan komissio, asiamiehinään H. Kranenborg ja A. Steiblytė,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.6.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 39 artiklan, Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan (EUVL 2003, L 236, s. 33; jäljempänä vuoden 2003 liittymisasiakirja) liitteessä II olevan 6 luvun A kohdan 27 alakohdan b alakohdan, yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 (EUVL L 30, s. 16 ja oikaisu EUVL 2010, L 43, s. 7) 7 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan, 121 artiklan ja 132 artiklan 2 kohdan tulkintaa sekä asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan, Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistun kyseisen asetuksen oikaisun, 2.7.2012 tehdyn komission täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final, jolla annettiin lupa täydentävien kansallisten suorien tukien maksamiseen Liettuassa vuoden 2012 osalta, ja 20.10.2011 päivätyn komission työasiakirjan DS2011/14/REV2 pätevyyttä.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä Bronius Jakutis ja Kretingalės kooperatinė ŽŪB (Kretingalėn maatalousosuuskunta) ja toisaalta Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (maatalousministeriön yhteydessä toimiva kansallinen maksajavirasto,

jäljempänä maksajavirasto) ja Lietuvos valstybė (Liettuan valtio) ja joka koskee Euroopan unionin suorien tukien mukauttamista ja täydentävien kansallisten suorien tukien vähennyksiä vuoden 2012 osalta pääasian kantajien, jotka vaativat ansionmenetyksen korvaamista, osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Vuoden 2003 liittymisasiakirja

3 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan 9 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän asiakirjan määräyksillä, joilla on muutoin kuin siirtymätoimenpiteenä tarkoitus kumota tai muuttaa toimielinten antamia säädöksiä tai joista seuraa, että nämä säädökset kumotaan tai muutetaan muutoin kuin siirtymätoimenpiteenä, on sama oikeudellinen luonne kuin näin kumotuilla tai muutetuilla määräyksillä, ja niitä koskevat samat säännöt kuin jälkimmäisiä määräyksiä.”

4 Kyseisen liittymisasiakirjan 23 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta ja kuultuaan Euroopan parlamenttia tehdä tämän asiakirjan yhteistä maatalouspolitiikkaa [(YMP)] koskeviin määräyksiin mukautukset, jotka voivat osoittautua yhteisön säännöstön muutosten vuoksi tarpeellisiksi. Mukautukset voidaan tehdä ennen liittymispäivää.”

5 Kyseisen liittymisasiakirjan 57 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Jos toimielinten ennen liittymistä antamia säädöksiä on mukautettava liittymisen johdosta ja jos tarvittavista mukautuksista ei ole määrätty tässä asiakirjassa tai sen liitteissä, kyseiset mukautukset tehdään 2 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen. Kyseiset mukautukset tulevat voimaan liittymisestä alkaen.

2. Tätä varten tarvittavat tekstit laatii joko neuvosto määräenemmistöllä komission ehdotuksesta tai komissio, riippuen siitä, kumpi näistä kahdesta on antanut alkuperäiset säädökset.”

Asetus (EY) N:o 1259/1999

6 Yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia suoran tuen järjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä 17.5.1999 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1259/1999 (EYVL L 160, s. 113) sovellettiin sen 1 artiklan mukaan YMP:hen kuuluvien tukijärjestelmien mukaisesti viljelijöille myönnettäviin suoriin tukiin, jotka rahoitettiin osittain tai kokonaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta, lukuun ottamatta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 (EYVL L 160, s. 80) säädettyjä tukia.

7 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä II olevan 6 luvun A kohdan 27 alakohdan b alakohdassa asetukseen N:o 1259/1999 lisättiin muun muussa 1 a–1 c artikla, jotka koskevat tukijärjestelmiä uusissa jäsenvaltioissa.

8 Asetuksen N:o 1259/1999 1 a artiklalla vahvistettiin suorien tukien järjestelmä, joka otettiin asteittain käyttöön uusissa jäsenvaltioissa. Tässä säännöksessä säädettiin seuraavaa:

”Tukijärjestelmien käyttöönotto uusissa jäsenvaltioissa

Tšekin tasavallassa, Virossa, Kyproksessa, Latviassa, Liettuassa, Unkarissa, Maltassa, Puolassa, Sloveniassa ja Slovakiassa, jäljempänä ’uusi jäsenvaltio’ tai ’uudet jäsenvaltiot’, 1 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien mukaisesti myönnetyt suorat tuet otetaan käyttöön seuraavan aikataulun mukaisesti, jossa tuen lisäykset esitetään prosenttiosuutena yhteisössä, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 2004, kyseisenä ajankohtana sovellettavasta tällaisten tukien tasosta.

— 25 % vuonna 2004

— 30 % vuonna 2005

— 35 % vuonna 2006

— 40 % vuonna 2007

— 50 % vuonna 2008

— 60 % vuonna 2009

— 70 % vuonna 2010

— 80 % vuonna 2011

— 90 % vuonna 2012

— 100 % vuodesta 2013.”

9 Asetuksen N:o 1259/1999 1 b artiklalla vahvistettiin yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmä (Single Agricultural Payment Scheme, jäljempänä SAPS), jota uudet jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa korvaten sillä kyseisen asetuksen 1 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien perusteella maksettavat suorat tuet.

10 Asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan mukaan uudet jäsenvaltiot voivat myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia. Kyseisen artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Tässä artiklassa tarkoitetaan: ’yhteisen maatalouspolitiikan tukia vastaavalla kansallisella järjestelmällä’ kaikkia ennen uusien jäsenvaltioiden liittymispäivää sovellettavia kansallisia suoran tuen järjestelmiä, joiden mukaisesti tukea on myönnetty viljelijöille tuotannosta, joka kuuluu johonkin liitteessä I luetelluista [unionin] suoran tuen järjestelmistä.”

11 Tämän artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa säädettiin seuraavaa:

”Suoran tuen kokonaismäärä, joka viljelijälle voidaan asianomaisen [unionin] tukijärjestelmän mukaisesti myöntää uusissa jäsenvaltioissa liittymisen jälkeen, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ei saa olla suurempi kuin se suoran tuen määrä, johon kyseinen viljelijä olisi [unionin], sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 2004, jäsenvaltioihin tuolloin sovellettavan vastaavan järjestelmän mukaisesti oikeutettu.”

12 Asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan 4, 5 ja 8 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”4. Jos uusi jäsenvaltio päättää soveltaa [SAPSia], kyseinen uusi jäsenvaltio voi myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia 5 ja 8 kohdassa säädetyin edellytyksin.

5. Täydentävän kansallisen tuen alakohtainen kokonaismäärä, joka [SAPSia] sovellettaessa myönnetään tiettynä vuonna, rajataan erityisten alakohtaisten kokonaismäärärahojen avulla. Tämä kokonaismääräraha on samansuuruinen kuin seuraavien välinen erotus:

— alakohtaisen tuen kokonaismäärä, joka on seurausta tapauksen mukaan joko 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan tai 2 kohdan toisen luetelmakohdan soveltamisesta, ja

— [SAPSin] mukaisesti kyseisessä uudessa jäsenvaltiossa saatavissa olevan suoran tuen kokonaismäärä kyseisellä alalla kyseisenä vuonna.

– –

8. Täydentäviä kansallisia tukia ei saa myöntää maataloustoimille, jotka kuuluvat sellaisen yhteisen markkinajärjestelyn piiriin, joka ei kuulu 1 artiklassa tarkoitetun tukijärjestelmän mukaisten suorien tukien soveltamisalaan.”

Asetus (EY) N:o 1782/2003

13 Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta 29.9.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 (EYVL L 270, s. 1) 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Tuen mukauttaminen”, säädettiin seuraavaa:

”1. Viljelijälle tietyssä jäsenvaltiossa tiettynä kalenterivuonna myönnettävien suorien tukien kaikkia määriä vähennetään kunakin vuonna vuoteen 2012 saakka seuraavien prosenttimäärien mukaisesti:

— 2005: 3 %,

— 2006: 4 %,

— 2007: 5 %,

— 2008: 5 %,

— 2009: 5 %,

— 2010: 5 %,

— 2011: 5 %,

— 2012: 5 %.

– –”

14 Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehtoja ja niiden sopimusten mukautuksia, joihin Euroopan unioni perustuu, koskevan asiakirjan mukauttamisesta yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen vuoksi 22.3.2004 annetulla neuvoston päätöksellä 2004/281/EY (EYVL L 93, s. 1) muun muassa lisättiin asetukseen N:o 1782/2003 143 a–143 c artikla.

15 Asetuksen N:o 1782/2003 143 a artiklassa toistettiin asetuksen N:o 1259/1999 1 a artiklassa säädetty aikataulu suorien tukien asteittaiselle käyttöönotolle, ja asetuksen N:o 1782/2003 143 b artikla sisälsi [SAPSia] koskevia sääntöjä.

16 Asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan tavoin asetuksen N:o 1782/2003 143 c artiklassa uusille jäsenvaltioille annettiin mahdollisuus myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia, ja artiklan 2 kohdan neljännessä alakohdassa säädettiin lisäksi, että suoran tuen kokonaismäärä, joka viljelijälle voidaan asianomaisen suoran tuen järjestelmän mukaisesti myöntää uusissa jäsenvaltioissa liittymisen jälkeen, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ei saa olla suurempi kuin suoran tuen määrä, johon kyseinen viljelijä olisi oikeutettu yhteisön, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 2004, jäsenvaltioihin tuolloin sovellettavan vastaavan suorien tukien järjestelmän mukaisesti.

17 Asetuksen (EY) N:o 1782/2003, kuivatun rehun yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1786/2003 sekä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun asetuksen (EY) N:o 1257/1999 mukauttamisesta Tšekin tasavallan, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian Euroopan unioniin liittymisen vuoksi 22.3.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 583/2004 (EYVL L 91, s. 1) asetukseen N:o 1782/2003 otettiin muun muassa 12 a artikla.

18 Asetuksen N:o 1782/2003 12 a artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Edellä olevia 10 ja 12 artiklaa ei sovelleta uusiin jäsenvaltioihin ennen sen kalenterivuoden alkua, jolloin uusissa jäsenvaltioissa sovellettavien suorien tukien taso on vähintään samansuuruinen kuin yhteisössä, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 2004, kyseisenä ajankohtana sovellettava tällaisten tukien taso.”

Asetus N:o 73/2009

19 Asetuksen N:o 73/2009 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tuen mukauttamisen ei pitäisi johtaa siihen, että viljelijälle uusissa jäsenvaltioissa maksettava nettomäärä on pienempi kuin määrä, joka maksetaan vastaavalle viljelijälle muissa kuin uusissa jäsenvaltioissa. Kun tuen mukauttamista aletaan soveltaa viljelijöihin uusissa jäsenvaltioissa, vähennyksen taso olisi siksi rajoitettava asteittaista käyttöönottoa koskevan aikataulun mukaisen tason ja muissa kuin uusissa jäsenvaltioissa tuen mukauttamisen jälkeen sovellettavan tason väliseen erotukseen. Lisäksi tuen mukauttaminen olisi otettava huomioon myönnettäessä täydentävää kansallista suoraa tukea uusien jäsenvaltioiden viljelijöille, joihin sovelletaan tuen mukauttamista.”

20 Kyseisen asetuksen 2 artiklan d alakohdan mukaan ”suoralla tuella” tarkoitetaan ”viljelijälle suoraan liitteessä I luetellussa tukijärjestelmässä myönnettävää tukea”.

21 Saman asetuksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Tuen mukauttaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Kaikkia viljelijälle tiettynä kalenterivuonna myönnettäviä suoria tukia, joiden määrä ylittää 5 000 euroa, vähennetään kunakin vuonna vuoteen 2012 saakka seuraavien prosenttimäärien mukaisesti:

a) 2009: 7 %,

b) 2010: 8 %,

c) 2011: 9 %,

d) 2012: 10 %.

2. Edellä olevassa 1 kohdassa säädettyjä vähennyksiä korotetaan 4 prosenttiyksiköllä, jos määrä on yli 300 000 euroa.

– –”

22 Asetuksen N:o 73/2009 10 artiklassa, jonka otsikko on, ”Tuen mukauttamista koskevat erityissäännöt uusissa jäsenvaltioissa”, säädetään seuraavaa:

”1. Edellä 7 artiklaa sovelletaan viljelijöihin uudessa jäsenvaltiossa minä tahansa kalenterivuonna vain, jos kyseisessä jäsenvaltiossa kyseisenä kalenterivuonna 121 artiklan mukaisesti sovellettava suorien tukien taso on vähintään yhtä suuri kuin muissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettava taso, kun otetaan huomioon 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat vähennykset.

2. Jos 7 artiklaa sovelletaan viljelijöihin uudessa jäsenvaltiossa, 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettava prosenttiosuus on enintään samansuuruinen kuin erotus 121 artiklan mukaisesti asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavan suorien tukien tason ja muissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettavan suorien tukien tason välillä, kun otetaan huomioon 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat vähennykset.

– –”

23 Kyseisen asetuksen 121 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Suorat tuet otetaan uusissa jäsenvaltioissa – – käyttöön seuraavan tukien lisäystä koskevan aikataulun mukaisesti, jossa tuen lisäykset esitetään prosenttiosuutena muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa kyseisenä ajankohtana sovellettavasta tällaisten tukien tasosta:

— 60 prosenttia vuonna 2009,

— 70 prosenttia vuonna 2010,

— 80 prosenttia vuonna 2011,

— 90 prosenttia vuonna 2012,

— 100 prosenttia vuodesta 2013.

– –”

24 Kyseisen asetuksen 132 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos komissio antaa luvan, uusille jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus täydentää suoraa tukea:

a) kaikkien suorien tukien osalta enintään 30 prosenttiyksikköä yli 121 artiklassa tarkoitetun asianomaisena vuonna sovellettavan tason. – – Kun kyseessä ovat asetuksen (EY) N:o 1782/2003 IV osaston 7 luvussa tarkoitetut suorat tuet, jäsenvaltiot voivat täydentää suoria tukia 100 prosenttiin asti. – –;

tai

b) i) muiden suorien tukien kuin maatilan tulotukijärjestelmän osalta enintään siihen suoran tuen kokonaismäärään asti, johon viljelijä olisi ollut tuotekohtaisesti oikeutettu uudessa jäsenvaltiossa kalenterivuonna 2003 yhteisen maatalouspolitiikan tukia vastaavan kansallisen järjestelmän mukaisesti 10 prosenttiyksiköllä korotettuna. Liettuan osalta viitevuosi on kalenterivuosi 2002. – –;

ii) kun kyseessä on tilatukijärjestelmä, täydentävän kansallisen suoran tuen suurin kokonaismäärä, jonka uusi jäsenvaltio voi yhtenä vuonna myöntää, rajataan erityisten alakohtaisten kokonaismäärärahojen avulla. Tämä kokonaismääräraha on samansuuruinen kuin seuraavien välinen erotus:

— yhteisen maatalouspolitiikan tukia vastaavien kansallisten suorien tukien kokonaismäärä, joka olisi asianomaisen uuden jäsenvaltion käytettävissä kalenterivuonna 2003 ja Liettuan osalta kalenterivuonna 2002, lisättynä joka kerta 10 prosenttiyksiköllä. – –, ja

— kyseisen uuden jäsenvaltion liitteessä VIII mainittu kansallinen enimmäismäärä tarvittaessa tarkistettuna 51 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Tämän alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun kokonaismäärän laskemiseksi huomioon otetaan kansalliset suorat tuet tai niiden yhteisön suoria tukia vastaavat osat tai niiden osat, jotka otettiin huomioon laskettaessa asianomaisen uuden jäsenvaltion tosiasiallista enimmäismäärää 40 artiklan sekä 51 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Kunkin kyseisen suoran tuen osalta uusi jäsenvaltio voi päättää soveltaa jompaakumpaa ensimmäisessä alakohdassa esitetyistä a tai b alakohdista.

– –”

25 Asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa säädettiin alun perin seuraavaa:

”Suoran tuen kokonaismäärä, joka viljelijälle voidaan asianomaisen suoran tuen järjestelmän mukaisesti myöntää uusissa jäsenvaltioissa liittymisen jälkeen, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ei saa olla suurempi kuin suoran tuen määrä, johon kyseinen viljelijä olisi oikeutettu muihin jäsenvaltioihin kuin uusiin jäsenvaltioihin tuolloin sovellettavassa vastaavassa suorien tukien järjestelmässä vuodesta 2012 ottaen huomioon 7 artiklan sekä 10 artiklan soveltaminen.”

26 Tämä säännös korjattiin kaikkien virallisten kielten osalta Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistulla oikaisulla ja sen sanamuoto on seuraava:

”Suoran tuen kokonaismäärä, joka viljelijälle voidaan asianomaisen suoran tuen järjestelmän mukaisesti myöntää uusissa jäsenvaltioissa liittymisen jälkeen, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ei saa olla suurempi kuin suoran tuen määrä, johon kyseinen viljelijä olisi oikeutettu muihin jäsenvaltioihin kuin uusiin jäsenvaltioihin tuolloin sovellettavassa vastaavassa suorien tukien järjestelmässä ottaen huomioon, vuodesta 2012, 7 artiklan sekä 10 artiklan soveltaminen.”

27 Asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 4–8 kohdassa säädetään seuraavaa:

”4. Jos uusi jäsenvaltio päättää soveltaa [SAPSia], kyseinen uusi jäsenvaltio voi myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia 5 ja 8 kohdassa säädetyin edellytyksin.

5. [SAPSin] jonakin soveltamisvuonna myönnettävä täydentävän kansallisen tuen kokonaismäärä voidaan rajata erityisten (osa)alakohtaisten kokonaismäärärahojen avulla sillä edellytyksellä, että tällaiset erityiset (osa)alakohtaiset kokonaismäärärahat liittyvät ainoastaan:

a) suoriin tukiin yhdistettynä maatilan tulotukijärjestelmään, ja/tai

b) vuoden 2009 osalta yhteen tai useampaan suoraan tukeen, jotka suljetaan tai voidaan sulkea pois maatilan tulotukijärjestelmästä asetuksen (EY) N:o 1782/2003 70 artiklan 2 kohdan mukaisesti tai joka voidaan panna täytäntöön osittain kyseisen asetuksen 64 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

c) Vuodesta 2010, yhteen tai useampaan suoraan tukeen, johon voidaan soveltaa tämän asetuksen 51 artiklan 2 kohdassa ja 68 artiklassa tarkoitettua osittaista täytäntöönpanoa tai erityistä tukea.

Tämä kokonaismääräraha on samansuuruinen kuin seuraavien välinen erotus:

a) osa-alakohtaisen tuen kokonaismäärä, joka on seurausta tapauksen mukaan joko 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a tai b alakohdan soveltamisesta, ja

b) [SAPSin] mukaisesti kyseisessä uudessa jäsenvaltiossa saatavissa olevan suoran tuen kokonaismäärä kyseisellä (osa-)alalla kyseisenä vuonna.

6. Uusi jäsenvaltio voi komission luvan saatuaan päättää myönnettävän täydentävän kansallisen tuen määristä puolueettomin perustein.

7. Komission luvassa on:

a) 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovellettaessa eriteltävä asianomaiset yhteisen maatalouspolitiikan tukia vastaavat kansalliset suorat tukijärjestelmät,

b) määritettävä taso, johon asti täydentäviä kansallisia tukia voidaan maksaa, täydentävien kansallisten tukien määrä ja tarvittaessa myöntämisen edellytykset,

c) oltava tarkistusehto niiden mukautusten tekemiseksi, joita yhteisen maatalouspolitiikan muutokset saattavat edellyttää.

8. Täydentävää kansallista tukea ei saa myöntää sellaiseen maataloustoimintaan, jonka osalta muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa ei ole olemassa suoraa tukea koskevia säännöksiä.”

28 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 muuttamisesta 11.7.2012 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 671/2012 (EUVL L 204, s. 11) muun muassa otettiin ensiksi mainittuun asetukseen 133 a artikla, jonka otsikko on ”Siirtymäkauden kansallinen tuki” ja jossa säädetään seuraavaa:

”1. [SAPSia] soveltavat uudet jäsenvaltiot, – –, voivat myöntää siirtymäkauden kansallista tukea vuonna 2013.

Muiden kuin Kyproksen osalta tällaisen tuen myöntämisen edellytyksenä on, että komissio on antanut siihen luvan 5 kohdan mukaisesti.

2. Siirtymäkauden kansallista tukea voidaan myöntää viljelijöille aloilla, joilla täydentävät kansalliset suorat tuet sekä Kyproksen tapauksessa valtiontuet on sallittu vuonna 2012 132 ja 133 artiklan nojalla.

3. Tuen myöntämisen ehtojen on oltava samat, joilla sallitaan tukien myöntäminen 132 ja 133 artiklan nojalla vuonna 2012.

– –”

Asetus (EU) N:o 1307/2013

29 Yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 (EUVL L 347, s. 608) 37 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Siirtymäkauden tuen myöntämisen ehtojen on oltava samat, joilla sallitaan tukien myöntäminen asetuksen (EY) N:o 73/2009 132 artiklan 7 kohdan ja 133 a artiklan nojalla vuonna 2013 lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 132 artiklan 2 kohdan, yhdessä sen 7 ja 10 artiklan kanssa, mukaisesti tehtävästä mukauttamisesta johtuvien sovellettavien tukien vähentäminen.”

Asetus (EU) N:o 1310/2013

30 Eräistä maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) myönnettävää tukea koskevista siirtymäsäännöksistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta varojen ja niiden jaon osalta vuonna 2014 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta niiden soveltamisen osalta vuonna 2014 17.12.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1310/2013 (EUVL L 347, s. 865) asetukseen N:o 73/2009 otettiin 133 b artikla, jonka otsikko on ”Siirtymäkauden kansallinen tuki vuonna 2014” ja jonka 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän artiklan mukaista tukea voidaan myöntää viljelijöille aloilla, joilla 133 a artiklan mukaista siirtymäkauden kansallista tukea – – myönnettiin vuonna 2013.”

Täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final

31 Täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Komissio julkaisi suorien tukien hallintokomitean puolesta 20.10.2011 päivätyn työasiakirjan, joka sisälsi yksityiskohtaisia selityksiä tavasta, jolla täydentävien kansallisten suorien tukien vähennykset toteutettaisiin ja jolla tiettyjen uusien jäsenvaltioiden on sitä vuoden 2012 osalta asetuksen (EY) N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan nojalla sovellettava.”

32 Täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final sisältää kaksi artiklaa, joissa säädetään seuraavaa:

”1 artikla

1. Liettualla on vuoden 2012 osalta toimivalta myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia 22.3.2012 päivätyssä hakemuksessaan määrättyjen ehtojen mukaisesti.

2. Maksettavien täydentävien kansallisten suorien tukien enimmäistaso ja vastaava enimmäismäärä vahvistetaan tämän päätöksen liitteessä.

3. Tukimaksuihin sovelletaan samaa valuuttakurssia kuin asetuksen (EY) N:o 73/2009 122 artiklassa säädetyn [SAPSin] mukaisten tukien maksuihin.

4. Kun viljelijälle asetuksen (EY) N:o 73/2009 nojalla myönnettävien suorien tukien kokonaismäärä, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ylittää 5 000 euroa, kyseiselle viljelijälle tämän päätöksen liitteen mukaisesti myönnettävien täydentävien kansallisten suorien tukien määrästä vähennetään määrä, joka vastaa 10:tä prosenttia 5 000 euroa ylittävästä kokonaismäärästä. Tätä prosenttiosuutta korotetaan neljällä prosenttiyksiköllä, kun kaikkien suorien tukien yhteenlaskettu määrä, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ylittävät 300 000 euroa, mutta vähennystä sovelletaan vain 300 000 euron kokonaismäärän ylittävään ja täydentävistä kansallisista suorista tuista muodostuvaan osaan.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Liettuan tasavallalle.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

33 Liettuan tasavallan unioniin liittymisestä lähtien liettualaisia viljelijöitä on tuettu taloudellisesti maksamalla suoria tukia, jotka koostuvat unionin talousarviosta rahoitetuista tuista ja kyseisen jäsenvaltion talousarviosta rahoitetuista kansallisista suorista tuista. Liettuan tasavalta on valinnut [SAPSin]. Tässä järjestelmässä tuki lasketaan jakamalla kyseisen jäsenvaltion vuotuinen kokonaismääräraha tuen saamiseksi merkityksellisellä maatalousalalla.

34 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan mukaan viljelijöille Liettuassa ja muissa uusissa jäsenvaltioissa maksettuja unionin suoria tukia lisättiin asteittain. Tukien oli tarkoitus saavuttaa 100 prosenttia muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa maksettujen suorien tukien tasosta vasta vuodesta 2013 lähtien. Siihen saakka uudet jäsenvaltiot saivat myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia komission annettua siihen luvan.

35 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan vuoden 2003 liittymisasiakirjassa vuoden 2012 osalta asetettua tavoitetta eli 90:tä prosenttia muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa maksettavien suorien tukien tasosta ei saavutettu Liettuassa. Kyseisen tuomioistuimen mukaan tämä johtui siitä, että suorat tuet maksettiin vuosina 2000–2002 todettujen viljelysten viitesatojen pohjalta. Tältä pohjalta laskettiin myös Liettuan tasavallan 100 prosentin suuruisten suorien tukien kokonaismääräraha, joka sitten jaettiin perusviljelyalalla hehtaarikohtaisen suoran tuen määrittämiseksi. Vuoteen 2012 saakka viitesato oli kyseisen tuomioistuimen mukaan kuitenkin kasvanut voimakkaasti ja perusviljelyala jatkuvasti lisääntynyt. Tämän seurauksena hehtaarikohtaisten suorien tukien määrä oli pienentynyt.

36 Komissio antoi 20.10.2011 työasiakirjan DS/2011/14/REV2, jossa tarkennettiin yksityiskohtaiset menettelysäännöt, joiden mukaan tiettyjen uusien jäsenvaltioiden oli vuoden 2012 osalta asetuksen N:o 73/2009 nojalla sovellettava suorien tukien mukauttamista ja täydentävien kansallisten suorien

tukien vähennyksiä. Täten yhtäältä yli 5 000 euron suoriin tukiin sovellettiin lähtökohtaisesti tuen mukauttamista. Toisaalta täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final nojalla viljelijöille Liettuassa maksettuihin täydentäviin kansallisiin suoriin tukiin sovellettiin 10 prosentin vähennystä.

37 Jakutis ja Kretingalės maatalousosuuskunta tekivät maksajavirastolle maatalousmaata ja muuntyyppisiä alueita koskevan tukihakemuksen vuoden 2012 osalta.

38 Maksajavirasto antoi 5.6.2013 Jakutisin osalta päätöksen, jonka mukaan täydentävien kansallisten suorien tukien määrään oli sovellettava vähennystä, koska Jakutisin vuoden 2012 osalta saamien suorien tukien kokonaismäärä, mukaan lukien kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet, ylitti 5 000 euroa (17 264 Liettuan litiä (LTL)).

39 Kretingalės maatalousosuuskunnan osalta maksajavirasto sovelsi 22.5.2013 antamallaan päätöksellä mukauttamista Euroopan maatalouden tukirahaston varoista rahoitettuihin suoriin tukiin sekä täydentävien kansallisten suorien tukien vähennystä. Osuuskunnalle maksettujen suorien tukien ja täydentävien kansallisten suorien tukien kokonaismäärä ylitti 300 000 euron määrän.

40 Jakutis ja Kretingalės maatalousosuuskunta vaativat ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa nostamillaan kanteilla näiden päätösten kumoamista.

41 Pääasian kantajien mukaan suorien tukien mukauttamisen tai täydentävien kansallisten suorien tukien vähennysten soveltamiselle Liettuassa vuoden 2012 osalta ei ollut oikeudellista perustaa. Kantajat väittävät, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan määräysten mukaan liettualaisille maatiloille maksettavia suoria tukia ei voida mukauttaa asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan ja 10 artiklan 1 kohdan nojalla niin kauan kun ei ole tosiasiallisesti osoitettu, että liettualaisten maatilojen saamien suorien tukien määrät ja tasot ovat saavuttaneet muiden jäsenvaltioiden kuin uusien jäsenvaltioiden suorien tukien määrät ja tasot.

42 Pääasian kantajat korostavat, että vuoden 2012 osalta suorien tukien taso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa oli yli 90 prosenttia suorien tukien kokonaismäärästä ja samaan aikaan oli matemaattisesti mahdotonta, että suorien tukien taso Liettuassa olisi ylittänyt 90 prosenttia mainitusta tasosta. Kantajien mukaan liettualaisille viljelijöille vuoden 2012 osalta maksetut unionin talousarviosta rahoitetut suorat tuet olivat 10 prosentin mukauttamisen jälkeenkin yli kaksi kertaa pienempiä kuin muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa saadut tuet. Liettualaisille maatiloille maksettavia suoria tukia ei kantajien mukaan pidä eikä voida mukauttaa eikä täydentäviä kansallisia suoria tukia voida vähentää niin kauan kun ei ole tosiasiallisesti osoitettu, että liettualaisten maatilojen saamien suorien tukien määrät ja tasot ovat saavuttaneet muiden jäsenvaltioiden kuin uusien jäsenvaltioiden suorien tukien määrät ja tasot.

43 Maksuvirasto korosti, ettei sillä ollut toimivaltaa arvioida Liettuan hallituksen määräysten saati Euroopan komission päätösten lainmukaisuutta.

44 Liettuan hallitus vahvisti pääasian kantajien esittämät seikat ja ilmoitti, ettei komissio ollut suorittanut minkäänlaista tutkimusta eikä antanut mitään tietoja, jotka vahvistaisivat, että vuoden 2012 osalta maksettujen suorien tukien taso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa oli sama kuin uusissa jäsenvaltioissa. Työasiakirjassa DS/2011/14/REV2 esitetyt perustelut, joiden mukaan tukien taso uusissa jäsenvaltioissa oli saavuttanut tukien tason muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa, perustuvat Liettuan hallituksen mukaan tulkintaan asetuksessa N:o 73/2009 mainituista prosenttiosuuksista.

45 Liettuan hallitus toteaa, että suuri määrä maatiloja muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sai vuoden 2012 osalta suoria tukia alle 5 000 euroa eikä niihin siten sovellettu tuen mukauttamista asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan nojalla vaan suorat tuet maksettiin niille 100-prosenttisesti. Kyseisen hallituksen mukaan tämä johti siihen, että jos tuen mukauttamista sovellettaisiin ainoastaan

maatiloihin, jotka saavat suoria tukia yli 5 000 euroa, suorien tukien kokonaistaso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa olisi suurempi kuin 90 prosenttia kaikkien suorien tukien tasosta. Sitä vastoin uusissa jäsenvaltioissa maatiloille maksettaisiin suoria tukia 90 prosentin tason mukaan riippumatta siitä, ylittävätkö kyseiselle maatilalle maksetut suorat tuet 5 000 euron määrän vai eivät.

46 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyjä siitä, onko tämä tilanne syrjintäkiellon periaatteen mukainen. Koska maksetun tuen hehtaarikohtainen määrä oli objektiivisesti erilainen uusissa jäsenvaltioissa ja muissa jäsenvaltioista kuin uusissa jäsenvaltioissa, nämä kaksi jäsenvaltioiden ryhmää ovat erilaisessa tilanteessa eikä niitä siten pidä kohdella samalla tavalla, eli niihin ei toisin sanoen pidä soveltaa tuen mukauttamista samalla tavalla. Niinpä komissiolla on huolenpitoperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteen mukaan velvollisuus koota kaikki merkitykselliset tosiseikat, joiden perusteella se voi käyttää harkintavaltaansa.

47 Tämän vuoksi Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Siltä osin kuin kyse on asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdassa, kun sitä sovelletaan yhdessä kyseisen asetuksen 7 artiklan ja 121 artiklan kanssa, tarkoitetusta suorien tukien tason arvioinnista uusissa jäsenvaltioissa ja muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa:

a) Onko asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohtaa, kun sitä sovelletaan yhdessä kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdan ja 121 artiklan kanssa, tulkittava niin, että vuoden 2012 osalta yli 5 000 euron suorien tukien taso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa oli 90 prosenttia?

b) Jos ensimmäisen kysymyksen a kohtaan vastataan myöntävästi, seuraako tästä, että vuoden 2012 osalta suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa ei ole saavuttanut niiden tasoa muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa, kun otetaan huomioon asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan ja 121 artiklan sisältö ja tavoitteet?

c) Ovatko asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan loppu (’kun otetaan huomioon 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat vähennykset’) ja komission työasiakirja DS/2011/14/REV2, joissa vertailua varten säädetään erilaisista suorien tukien perustoista – uusissa jäsenvaltioissa suorien tukien taso arvioidaan soveltamatta mukauttamista (121 artiklan nojalla 90 prosenttia), kun taas muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa se arvioidaan mukautuksen (100 prosenttia, josta vähennetään 10 prosenttia 7 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla) soveltamisen jälkeen – ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan ja unionin oikeuden periaatteiden, muun muassa luottamuksensuojan, hyvän hallinnon, reilun kilpailun ja syrjintäkiellon periaatteiden, sekä SEUT 39 artiklassa määrättyjen YMP:n tavoitteiden kanssa?

2) Siltä osin kuin kyse on siitä, ovatko asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohta ja 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan loppu sekä niiden perusteella toteutetut Euroopan unionin toimet ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan ja Euroopan unionin periaatteiden kanssa:

a) Ovatko asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan loppu (’kun otetaan huomioon 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti sovellettavat vähennykset’) ja 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan loppu (’ottaen huomioon, vuodesta 2012, 7 artiklan sekä 10 artiklan soveltaminen’) sekä niiden perusteella annetut komission työasiakirja DS/2011/14/REV2 ja komission täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa, jossa ei määrätä suorien tukien mukauttamisesta eikä täydentävien kansallisten suorien

tukien vähennyksestä uusissa jäsenvaltioissa ja/tai vuodesta, jona suorien tukien oletetaan yhdenmukaistuvan uusissa jäsenvaltioissa ja muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa?

b) Ovatko asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohta ja 132 artiklan 2 kohdan viimeinen alakohta sekä komission työasiakirja DS/2011/14/REV2 ja komission täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final, siltä osin kuin niiden sisällön ja tavoitteiden perusteella suorien tukien mukauttamista ja täydentävien kansallisten suorien tukien vähennyksiä sovelletaan vuonna 2012 uusissa jäsenvaltioissa, jotka saavat huomattavasti vähemmän tukea kuin muut jäsenvaltiot kuin uudet jäsenvaltiot, ristiriidassa unionin oikeuden periaatteiden, muun muassa luottamuksensuojan sekä reilun kilpailun ja syrjintäkiellon periaatteiden, ja SEUT 39 artiklassa määrättyjen YMP:n tavoitteiden, erityisesti maatalouden tuottavuuden lisäämisen, kanssa?

c) Loukkaako asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan oikaisu (’ottaen huomioon, vuodesta 2012, 7 artiklan sekä 10 artiklan soveltaminen’) oikaisumenettelyssä (oikaisu, jolla tehtiin muu kuin teknisluonteinen muutos muuttaen aineellisesti säännöksen sisältöä, koska oletettiin, että suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa ja muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa olisi yhdenmukainen vuonna 2012) unionin oikeuden periaatteita, muun muassa luottamuksensuojan, oikeusvarmuuden, hyvän hallinnon ja syrjintäkiellon periaatteita?

d) Merkitseekö termi ’dydis’ (määrä), jota käytetään [asetuksen N:o 1259/1999] 1 c artiklassa, samaa kuin termi ’lygis’ (määrä) asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa?

3) Ovatko komission täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final ja komission työasiakirja DS/2011/14/REV2, joita ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja joita ei ole asianmukaisesti perusteltu (ne annettiin yksinomaan sen olettaman perusteella, että suorien tukien taso Euroopan unionin uusissa ja muissa kuin uusissa jäsenvaltioissa olisi yhdenmukainen vuonna 2012), ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa ja loukkaavatko ne unionin oikeuden periaatteita, muun muassa oikeusvarmuuden, luottamuksensuojan ja hyvän hallinnon periaatteita? Jos näin on, pitääkö komission täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final 1 artiklan 4 kohta kumota, koska se on ristiriidassa asetuksen N:o 73/2009 ja vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäisen kysymyksen a ja b kohta

48 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii lähinnä selvittämään, onko asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohtaa, 10 artiklan 1 kohtaa ja 121 artiklaa tulkittava niin, että käsite ”muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettava suorien tukien taso” on ymmärrettävä siten, että mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin 90 prosenttia kaikkien suorien tukien tasosta, ja käsite ”suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa” siten, että viimeksi mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin kyseinen taso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa.

49 Myöntävän vastauksen antaminen tähän kysymykseen merkitsisi kyseisen asetuksen 7, 10 ja 121 artiklan nojalla viljelijöille uusissa jäsenvaltioissa maksettujen suorien tukien mukauttamista ja saman asetuksen 132 artiklan nojalla täydentävien kansallisten suorien tukien mukauttamista.

50 On riidatonta, että kyseisille viljelijöille maksettujen tukien määrät paitsi olivat vuoden 2012 osalta matalampia kuin viljelijöille muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa maksettujen tukien määrät, myös poikkesivat toisistaan kyseisten kahden jäsenvaltioiden ryhmän sisällä.

51 Asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohta, jossa perustetaan yhteys näiden kahden jäsenvaltioiden ryhmän soveltamien suorien tukien tasojen välille, kuitenkin osoittaa, että siitä huolimatta, että suorien tukien määrissä on huomattavia eroja näissä kahdessa jäsenvaltioiden ryhmässä – mikä on esteenä yhteisen tason saavuttamiselle laskemalla näiden määrien keskiarvon –, on määritetty yhteinen taso.

52 Koska unionin oikeudessa ei ole määritelty asetuksen N:o 73/2009 10 ja 121 artiklassa tarkoitettua ”muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettavaa suorien tukien tasoa”, tätä ilmaisua on tulkittava ottaen huomioon asiayhteys, jossa sitä käytetään, ja unionin lainsäätäjän tavoitteet (ks. vastaavasti tuomio Szatmári Malom, C-135/13, EU:C:2014:327, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Tästä on muistutettava, että viittaus kyseiseen tukien tasoon sisällytettiin unionin oikeuteen vuoden 2003 liittymisasiakirjalla suorien tukien asteittaisen käyttöönoton sääntelemiseksi uusissa jäsenvaltioissa.

54 Tällä tukien asteittaisella soveltamisella uusissa jäsenvaltioissa – sen sijaan, että niitä olisi sovellettu välittömästi – pyrittiin siihen, ettei maataloussektorin rakennemuutosta hidasteta ja ettei luoda merkittäviä tuloeroja ja sosiaalisia vääristymiä myöntämällä viljelijöiden tulotasoon ja muun väestön tulotasoon verrattuna suhteettoman suuria tukia (ks. vastaavasti (tuomio Bábolna, C-115/10, EU:C:2011:376, 34 kohta ja tuomio Puola v. neuvosto, C-273/04, EU:C:2007:622, 69 kohta).

55 Vaikka vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä II olevassa 6 luvussa esitetystä aikataulusta tukien käyttöönotolle käy ilmi, että viljelijöille uusissa jäsenvaltioissa maksetut suorat tuet vastaavat aina määrättyä prosenttiosuutta muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa ”sovellettavasta tasosta”, kyseiset tuet laskettiin kuitenkin täysin itsenäisesti.

56 Perusala määritettiin siten 6 luvussa kun taas sekä vuotuiset enimmäismäärät että SAPSista maksettavien tukien määrittämistä koskevat säännöt sisältyivät asetukseen N:o 1782/2003, johon ne oli otettu päätöksellä 2004/281 ja asetuksella N:o 583/2004.

57 On katsottava, että taso, joka uusissa jäsenvaltioissa maksettujen suorien tukien piti vuoden 2013 osalta saavuttaa – eli 100 prosenttia suunnitelluista määristä – edellä mainittujen vuoden 2003 viitetietojen avulla, ei perustu suorien tukien tosiasialliseen tasoon. Unionin lainsäätäjän tehtävänä ei siten ole ollut yhdenmukaistaa nimellisiä tasoja vaan säätää abstrakti 100-prosenttinen taso samalla hyväksyen sen, että tämä taso johtaa eri määriin eri jäsenvaltioissa.

58 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi, perusala on Liettuassa kasvanut vuoden 2003 jälkeen yli kaksinkertaiseksi, mikä on vähentänyt hehtaarikohtaisten suorien tukien määriä. Tämä seikka, joka koskee ainoastaan viljelijäkohtaisesti kullekin viljelijälle maksettujen suorien tukien määriä, ei kuitenkaan vaikuta sen käyttöönotetun menetelmän toimintaan, jossa suorien tukien enimmäismäärä nostetaan asteittain 100 prosentin tasolle.

59 Koska suorien tukien tasojen välille tällä tavoin perustettu yhteys seuraa vuoden 2003 liittymisasiakirjasta eli näin ollen primaarioikeuden määräyksistä (ks. vastaavasti tuomio parlamentti v. neuvosto, C-413/04, EU:C:2006:741, 43 kohta), sitä on pidettävä selvänä asetusta N:o 73/2009 tulkittaessa siltä osin kuin asetus heijastaa vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen II määräyksiä.

60 Näin ollen ei voida hyväksyä niitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiä ja pääasian kantajien sekä Liettuan hallituksen tukemia perusteluja, joilla pyritään riitauttamaan asetuksen N:o 73/2009 10 artiklassa tarkoitettu muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettavan suorien tukien tason ja uusissa jäsenvaltioissa sovellettavan suorien tukien tason vastaavuus sen

vuoksi, ettei alle 5 000 euron määräisiin suoriin tukiin sovellettu tuen mukauttamista ja että tämän seurauksena vuoden 2012 osalta maksettujen suorien tukien määrä muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa on 10 prosentin mukauttamisesta huolimatta tosiasiassa suurempi kuin 90 prosentin taso – mikä oli muodollisesti saavutettu taso uusissa jäsenvaltioissa – suorien tukien kokonaismäärästä.

61 Koska sovellettava suorien tukien taso oli ennen tukien mukauttamista 100 prosenttia riippumatta eri jäsenvaltioissa tosiasiallisesti maksettujen tukien määristä, asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä 10 prosentin yleistä mukauttamista on nimittäin pidettävä kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna vähennyksenä, joka on otettava huomioon sovellettavien suorien tukien tasojen vastaavuuden toteamiseksi.

62 Näiden laskelmien nimellisten vaikutusten huomioon ottaminen sitä vastoin herättää kysymyksen paitsi alle 5 000 euroa tukea saavien viljelijöiden lukumäärästä yhtäältä muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa ja toisaalta uusissa jäsenvaltioissa myös kysymyksen vastaavasti maksettujen hehtaarikohtaisten suorien tukien määrien välillä olevasta huomattavasta erosta, joka täten tekee absoluuttisen vertailun näissä kahdessa jäsenvaltioiden ryhmässä maksettujen tukien välillä mahdottomaksi. Tällaiset seikat voidaan kuitenkin välttää valitsemalla sovellettavaa suorien tukien tasoa koskeva abstrakti kriteeri.

63 Kun otetaan huomioon kaikki edellä todettu, ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan on vastattava, että asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohtaa, 10 artiklan 1 kohtaa ja 121 artiklaa tulkittava niin, että käsite ”muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettava suorien tukien taso” on ymmärrettävä siten, että mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin 90 prosenttia kaikkien suorien tukien tasosta, ja käsite ”suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa” siten, että viimeksi mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin kyseinen taso muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa.

Ensimmäisen kysymyksen c kohta ja toisen kysymyksen a ja b kohta

64 Ensimmäisen kysymyksensä c kohdalla ja toisen kysymyksen a ja b kohdalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, ovatko asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan loppu, 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan loppu ja täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final sekä työasiakirja DS/2011/14/REV2 pätemättömiä.

65 Työasiakirjasta DS/2011/14/REV2 on aluksi todettava, että täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseinen päätös on annettu muun muassa tämän työasiakirjan sisällön perusteella. Näin ollen nyt esillä olevassa tapauksessa riittää, kun tutkitaan kyseisen päätöksen pätevyys, eikä ole tarpeen tutkia erikseen tämän työasiakirjan pätevyyttä.

Yhteensopivuus vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa

66 Siltä osin kuin kyse on ensinnäkin vuoden 2003 liittymisasiakirjan väitetystä rikkomisesta, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tämä seuraa siitä seikasta, ettei kyseisessä liittymisasiakirjassa määrätä unionin suorien tukien mukauttamisesta eikä täydentävien kansallisten suorien tukien vähennyksestä uusissa jäsenvaltioissa, joten tuen mukauttamisen soveltaminen kyseisten määräysten perusteella uusissa jäsenvaltioissa vuoden 2012 osalta – eli toisin sanoen ennen suorien tukien 100-prosenttisen tason saavuttamista – oli ristiriidassa vuonna 2003 saavutetun sen sopimuksen kanssa, jonka mukaan suorien tukien määrän piti saavuttaa mainittu taso vuonna 2013.

– Unionin suorat tuet

67 Aluksi on muistutettava, että unionin suorien tukien asteittaisen käyttöönoton uusissa jäsenvaltioissa ei ollut tarkoitus johtaa siihen, että muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa maksetut määrät ja uusissa jäsenvaltioissa maksetut määrät ovat yhtä suuria. Kuten edeltä 53 ja 54 kohdasta ilmenee, tavoitteena oli, ettei uusien jäsenvaltioiden maataloussektorin kehitystä haitattaisi ottamalla ilman siirtymävaihetta käyttöön kullekin näistä jäsenvaltioista ennalta määrätty tukien taso.

68 Kun otetaan huomioon tämä erityinen tavoite, vuoden 2003 liittymisasiakirjassa luotu järjestelmä ei lähtökohtaisesti ole esteenä sille, että uusiin jäsenvaltioihin sovelletaan tuen mukauttamisen kaltaista yleisesti sovellettavaa uudistusta, jonka tarkoituksena on parantaa YMP:n toimintaa kaikissa jäsenvaltioissa parantamalla tasapainoa kestävän maatalouden edistämiseen ja maaseutukehitykseen kannustamiseen tarkoitettujen välineiden välillä.

69 Se, ettei vuoden 2003 liittymisasiakirjassa säännellä tuen mukauttamisen soveltamista uusissa jäsenvaltioissa, johtuu siitä, että YMP:n uudistus, jolla tuen mukauttaminen otettiin käyttöön, toteutettiin samanaikaisesti uusien jäsenvaltioiden liittymisneuvottelujen kanssa. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 91 kohdassa totesi, tuen mukauttaminen otettiin käyttöön asetuksella N:o 1782/2003 vuoden 2003 liittymisasiakirjan laatimisen jälkeen ja tuen mukauttamista uusissa jäsenvaltioissa koskeva 12 a artikla lisättiin asetukseen N:o 1782/2003 asetuksella N:o 583/2004. Mahdollisuudesta tehdä tällaisia muutoksia kyseisiin jäsenvaltioihin sovellettavaan yhteisön säännöstöön määrättiin nimenomaisesti vuoden 2003 liittymisasiakirjan 23 ja 57 artiklassa.

70 Pääasiassa ei ole riitautettu tuen mukauttamisen mahdollista soveltamista uusissa jäsenvaltioissa maksettaviin suoriin tukiin itsessään mutta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tällaisen soveltamisen edellytyksiä.

71 Tältä osin on riidatonta, että asetuksen N:o 73/2009 10 artiklassa toistetaan asetuksen N:o 1782/2003 12 a artiklan sisältö ja täsmennetään sitä kahdessa suhteessa. Ensiksi mainitussa artiklassa yhtäältä edellytetään, että huomioon otetaan muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa toteutetun tuen mukauttamisen vaikutukset sen toteamiseksi, että suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa on jo vähintään yhtä suuri kuin ensiksi mainituissa jäsenvaltioissa sovellettava suorien tukien taso. Toisaalta siitä seuraa, että uusissa jäsenvaltioissa tukien mukauttamista varten huomioon otettava prosenttiosuus rajoittuu ainoastaan suorien tukien tasojen erotukseen näiden jäsenvaltioiden ryhmien välillä.

72 Kuten asetuksen N:o 73/2009 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa täsmennetään, tällä viimeksi mainitulla säännöllä pyritään varmistamaan, ettei tukien mukauttaminen johda siihen, että viljelijälle uusissa jäsenvaltioissa maksettava nettomäärä on pienempi kuin määrä, joka vastaavalle viljelijälle maksetaan muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa.

73 Kuten Puolan hallitus ja komissio perustellusti totesivat kirjallisissa huomautuksissaan, tukien mukauttamisen soveltaminen vuoden 2012 osalta tämän säännön nojalla ei johtanut siihen, että uusissa jäsenvaltioissa alle 300 000 euron suuruisia tukia olisi vähennetty sen vuoksi, ettei mainittujen tukien tasojen välillä ollut eroa.

74 Tuen mukauttamisen soveltaminen vuoden 2012 osalta uusissa jäsenvaltioissa maksettuihin suoriin tukiin johti sitä vastoin 4 prosentin vähennykseen yli 300 000 euron määrien osalta. Tämä vähennys voi toki kasvattaa yhtäältä muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa ja toisaalta uusissa jäsenvaltioissa maksettujen hehtaarikohtaisten suorien tukien määrien välillä vallitsevaa huomattavaa eroa entisestään. Näiden määrien taso uusissa jäsenvaltioissa on kuitenkin mainitun vähennyksen jälkeen edelleen selkeästi suurempi kuin tukien taso, jota sovelletaan muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa, joissa tuen mukauttaminen oli 14 prosenttia.

75 On siis katsottava, että asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdalla, kun sitä luetaan yhdessä kyseisen asetuksen 10 artiklan 2 kohdan ja johdanto-osan 17 perustelukappaleen kanssa, myötävaikutetaan sen tavoitteen saavuttamiseen, joka koostuu kestävän maatalouden edistämisen ja maaseutukehitykseen kannustamisen välisen tasapainon parantamisesta kaikissa jäsenvaltioissa ja joka on osa vuoden 2003 liittymisasiakirjalla hahmotettua säännöskehystä.

76 Näin ollen on todettava, että koska asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan lopussa sallitaan muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa toteutetun tuen mukauttamisen vaikutusten huomioon ottamisella unionin suorien tukien mukauttamisjärjestelmän soveltaminen vuoden 2012 osalta kaikissa jäsenvaltioissa, se on yhteensopiva vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa.

– Täydentävät kansalliset suorat tuet

77 Asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdassa säädetään, että suoran tuen kokonaismäärä, joka viljelijälle voidaan myöntää uusissa jäsenvaltioissa, kaikki täydentävät kansalliset suorat tuet mukaan luettuina, ei saa olla suurempi kuin suoran tuen määrä, johon kyseinen viljelijä olisi oikeutettu muihin jäsenvaltioihin kuin uusiin jäsenvaltioihin tuolloin sovellettavassa vastaavassa suorien tukien järjestelmässä ottaen huomioon kyseisen asetuksen 7 artiklan sekä 10 artiklan soveltamisen.

78 Vaikka tämä ylittämistä koskeva kielto sisällytettiin asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklaan jo vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä II olevan 6 luvun A kohdan 27 alakohdan b alakohdalla, vaatimus muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa toteutetun tuen mukauttamisen vaikutusten huomioon ottamisesta tätä varten asetettiin vasta asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdassa.

79 Tämä vaatimus johti siihen, että komissio katsoi, että Liettuassa vuoden 2012 osalta maksettuihin täydentäviin kansallisiin suoriin tukiin oli sovellettava tuen mukauttamista.

80 Mikäli on katsottava – samoista syistä, joilla ainoastaan unionin suorien tukien mukauttaminen asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan lopun nojalla on jo perusteltu –, että edistyminen tuen mukauttamisen soveltamisessa kaikkiin uusissa jäsenvaltioissa viljelijöille maksettuihin suoriin tukiin on lähtökohtaisesti yhteensopiva vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa, täytäntöönpanopäätökseen C(2012) 4391 final sisältyvien tämän soveltamisen konkreettisten yksityiskohtaisten sääntöjen laillisuuden arviointi edellyttää, että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklaa tulkitaan vuoden 2003 liittymisasiakirjan mukaisesti.

81 Tästä on todettava, että komission lupa, joka on kyseisen 132 artiklan 6 kohdan mukaan edellytyksenä täydentävien kansallisten suorien tukien myöntämiselle, riippuu näiden tukien konkreettisesta ja yksityiskohtaisesta tutkinnasta, jonka vaiheet mainittiin jo asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklassa, joka otettiin kyseiseen asetukseen vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä II olevan 6 luvun A kohdan 27 alakohdan b alakohdalla. Tästä säännöksestä seurasi, että edellytykset tuen mukauttamisen soveltamiselle vaihtelevat uuden jäsenvaltion valitseman tukijärjestelmän – eli tilatukijärjestelmän tai SAPSin – mukaan.

82 Vaikka sekä asetuksen N:o 1259/1999 1 c artikla että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohta koskevat lähtökohtaisesti kaikkia uusia jäsenvaltioita, kummankin artiklan 4 kohdasta seuraa, että SAPSia soveltava uusi jäsenvaltio voi myöntää täydentäviä kansallisia suoria tukia näiden artiklojen 5–8 kohdassa säädetyin edellytyksin.

83 Tuen mukauttamisjärjestelmän soveltamista uusissa jäsenvaltioissa – mukaan lukien soveltaminen täydentäviin kansallisiin suoriin tukiin, kuten asetuksen N:o 73/2009 johdanto-osan 17 perustelukappaleessa esitetään – vuodesta 2012 alkaen koskevan oikeutetun perusteen mukaisesti

unionin suorien tukien ja täydentävien kansallisten suorien tukien kokonaismäärän vähennysmekanismi on sovitettava yhteen pelkkien unionin suorien tukien mukauttamista koskevan mekanismin kanssa.

84 Vähennykset on siten otettava kyseisen kokonaismäärän osalta huomioon ainoastaan silloin, kun sovelletaan unionin suorien tukien mukauttamista. Koska tukien mukauttamista ei asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 2 kohdan mukaan sovelleta alle 300 000 euron tukiin, myöskään täydentäviin kansallisiin suoriin tukiin ei pidä soveltaa vähennyksiä.

85 Kuten edellä 73 kohdassa on todettu, asetuksen N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta uusissa jäsenvaltioissa vaan on sovellettava pelkästään kyseisen asetuksen 7 artiklan 2 kohtaa ja näin ollen sovelletaan ainoastaan 4 prosenttiyksikön vähennystä yli 300 000 euron määriin.

86 Täytäntöönpanopäätöksessä C(2012) 4391 final ei kuitenkaan noudatettu suorien tukien mukauttamisten ja täydentävien kansallisten suorien tukien mukauttamisten yhdensuuntaisuutta, koska siinä velvoitettiin soveltamaan tuen mukauttamista vuoden 2012 osalta sellaisiin viljelijöihin, joiden kansallisten suorien tukien ja unionin suorien tukien kokonaismäärä oli 5 000–300 000 euroa.

87 Tästä seuraa, että täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final on todettava pätemättömäksi.

Yhteensopivuus mainittujen yleisten periaatteiden kanssa

88 Koska täytäntöönpanopäätöksen C(2012) 4391 final on todettu olevan ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa, ei ole tarpeen tutkia, onko kyseinen päätös yhteensopiva ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemien yleisten periaatteiden kanssa.

89 Syrjintäkiellon periaatetta lukuun ottamatta ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene, millä tavalla asetuksen N:o 73/2009 10 ja 132 artikla voisivat loukata kyseisiä unionin oikeuden periaatteita.

90 Syrjintäkiellon periaatteesta on kuitenkin todettava, että koska maatalouden tilanne uusissa jäsenvaltioissa oli aivan erilainen kuin muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa eikä pätevää vertailua siksi ole mahdollista suorittaa (tuomio Puola v. neuvosto, C-273/04, EU:C:2007:622, 87 ja 88 kohta), asetuksen N:o 73/2009 10 ja 132 artiklan erityissäännökset, jotka vastaavat oikeutettua perustetta soveltaa vuodesta 2012 alkaen tuen mukauttamismekanismia uusissa jäsenvaltioissa, eivät loukkaa syrjintäkiellon periaatetta.

91 Edellä todetusta seuraa, että ensimmäisen kysymyksen c kohtaan ja toisen kysymyksen a ja b kohtaan on vastattava, että täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final on pätemätön, mutta näiden kysymysten tarkastelussa ei ole tullut esille mitään seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan lopun ja 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan lopun pätevyyteen.

Toisen kysymyksen c kohta

92 Toisen kysymyksensä c kohdalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeinen alakohta, sellaisena kuin se on Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistun oikaisun johdosta, pätemätön, koska tällä oikaisulla toteutetulla muutoksella ei tehty teknisluoteista oikaisua vaan aineellinen muutos.

93 Aluksi on muistutettava, että unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto, myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (tuomio Rosselle, C-65/14, EU:C:2015:339, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

94 On huomattava, että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan oikaisu tehtiin kaikilla unionin virallisilla kielillä. Vaikka kyseisen 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan alkuperäiseen versioon sisältyi kaikilla unionin virallisilla kielillä maininta vuodesta 2012, tämä maininta oli tietyissä kieliversioissa tämän alakohdan alussa ja toisissa kieliversioissa puolestaan tämän alakohdan lopussa.

95 Liettuankielinen versio kuuluu ensiksi mainittujen kieliversioiden ryhmään, jossa vuosiluku mainittiin asetuksen N:o 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan alussa ennen kyseistä oikaisua. Oikaisulla sanat ”vuodesta 2012” poistettiin tämän alakohdan alusta ja siirrettiin ilmaisujen ”ottaen huomioon” ja ”7 artiklan sekä 10 artiklan soveltaminen” väliin alakohdan loppuun.

96 Kuten komissio perustellusti totesi, maininta vuodesta 2012 asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan alussa saattoi antaa käsityksen, että tätä säännöstä oli tulkittava siten, että mainittu tuen enimmäismäärän ylittämistä koskeva kielto koski ainoastaan vuotta 2012, mikä on tulkinta, joka ei ole sovitettavissa yhteen kyseisen säännöksen tavoitteen kanssa.

97 On siis katsottava, että Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistulla oikaisulla tehty oikaisu on pelkkä selventävä oikaisu, joka ei vaikuta kyseisen säännöksen soveltamisalaan.

98 Tästä seuraa, että toisen kysymyksen c kohtaan on vastattava, että tämän kysymyksen tarkastelussa ei ole tullut esille mitään seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan, sellaisena kuin se on Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistun oikaisun johdosta, pätevyyteen.

Toisen kysymyksen d kohta

99 Toisen kysymyksensä d kohdalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, merkitseekö liettuankielen termi ”dydis” (suomenkielisessä versiossa ”määrä”), jota käytetään asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan, joka otettiin kyseiseen asetukseen vuoden 2003 liittymisasiakirjalla, 2 kohdan viimeisessä alakohdassa, samaa kuin termi ”lygis” (suomenkielisessä versiossa ”määrä”) asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa.

100 Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklassa säädetään pääasiallisesti samat säännöt kuin asetuksen N:o 1782/2003 143 c artiklassa, jossa puolestaan toistetaan asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklassa tarkoitetut toimenpiteet.

101 Sekä asetuksen N:o 1782/2003 143 c artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa että asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa käytetty merkityksellinen liettuankielen termi on ”dydis”. Tätä termiä on muutettu ainoastaan annettaessa asetus N:o 73/2009, jonka 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa käytetään termiä ”lygis”.

102 Asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan ja asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan useissa muissa kieliversioissa käytetyt termit sitä vastoin ovat olennaisilta osin samoja. Tämä pätee muun muassa espanjaan, saksaan, englantiin, ranskaan, italiaan ja portugaliin.

103 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jossakin unionin oikeuden säännöksen kieliversiossa käytettyä sanamuotoa ei kuitenkaan voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Unionin oikeuden säännöksiä on nimittäin tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikki unionin virallisilla kielillä laaditut versiot. Unionin oikeuden säädöksen erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen lainsäädännön systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on (tuomio Ivansson ym., C-307/13, EU:C:2014:2058, 40 kohta).

104 Tältä osin on huomattava, että sen paremmin asetuksen N:o 73/2009 systematiikka kuin sen tavoitekaan ei puolla aikaisempiin säännöksiin nähden erilaista tulkintaa, mitä termin ”dydis” korvaaminen termillä ”lygis” heijastaisi. Kyseisen asetuksen johdanto-osan 48 perustelukappaleessa päinvastoin todetaan, että täydentävien kansallisten suorien tukien ”myöntämisedellytykset olisi säilytettävä”.

105 Näin ollen on katsottava, että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa käytetyn terminologian muuttaminen liettuankielisessä versiossa suhteessa aikaisempien asetusten vastaavissa artikloissa käytettyyn terminologiaan ei muuta tämän alakohdan merkitystä. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 142 kohdassa totesi, tätä toteamusta tukee se, että asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa toistetaan vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä II olevan 6 luvun A kohdan 27 alakohdan b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet.

106 Tästä seuraa, että toisen kysymyksen d kohtaan on vastattava, että asetuksen N:o 1259/1999 1 c artiklan, joka otettiin kyseiseen asetukseen vuoden 2003 liittymisasiakirjalla, 2 kohdan viimeisen alakohdan liettuankielisessä versiossa käytetty termi ”dydis” merkitsee samaa kuin termi ”lygis” asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan liettuankielisessä versiossa.

Kolmas kysymys

107 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final pätemätön syistä, jotka liittyvät sen perustelujen puuttumiseen tai julkaisematta jättämiseen Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

108 Kun otetaan huomioon se, että kyseinen täytäntöönpanopäätös on edellä 87 kohdassa todettu pätemättömäksi, tähän kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

109 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 7 artiklan 1 kohtaa, 10 artiklan 1 kohtaa ja 121 artiklaa on tulkittava niin, että käsite ”muissa jäsenvaltioissa kuin uusissa jäsenvaltioissa sovellettava suorien tukien taso” on ymmärrettävä siten, että mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin 90 prosenttia kaikkien suorien tukien tasosta, ja käsite ”suorien tukien taso uusissa jäsenvaltioissa” siten, että viimeksi mainittu taso oli vuoden 2012 osalta yhtä suuri kuin kyseinen taso Euroopan yhteisön, sellaisena kuin se oli 30.4.2004, jäsenvaltioissa.

2) Komission 2.7.2010 antama täytäntöönpanopäätös C(2012) 4391 final, jolla annettiin lupa täydentävien kansallisten suorien tukien maksamiseen Liettuassa vuoden 2012 osalta, on pätemätön, mutta ennakkoratkaisukysymysten tarkastelussa ei ole tullut esille mitään seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa asetuksen N:o 73/2009 10 artiklan 1 kohdan lopun ja 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan lopun pätevyyteen.

3) Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelussa ei ole tullut esille mitään seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan, sellaisena kuin se on Euroopan unionin virallisessa lehdessä 18.2.2010 julkaistun oikaisun johdosta, pätevyyteen.

4) Yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia suoran tuen järjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1259/1999 1 c artiklan, joka otettiin kyseiseen asetukseen Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla, 2 kohdan viimeisen alakohdan liettuankielisessä versiossa käytetty termi ”dydis” merkitsee samaa kuin termi ”lygis” asetuksen N:o 73/2009 132 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan liettuankielisessä versiossa.

Allekirjoitukset